

פרשת תרומה - סוד לחם הפנים לפני תמיד

1. שמות (פרשת תרומה) פרק כה פסוק ל
ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד: פ

2. פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) שמות (פרשת תרומה)
הנכנסין עומדין בצפון ופניהם לדרום, והיוצאים עומדים בדרום
ופניהם לצפון, אלו מושכין ואלו מניחין, וטפחו של זה בתוך
טפחו של זה, שנאמר לפני תמיד, ר' יוסי אמר אף אלו נוטלין
ואלו מניחין, אף זו היתה תמיד

3. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ה הלכה ד
הנכנסין עומדין בצפון ופניהם לדרום, והיוצאים עומדים בדרום
ופניהם לצפון, אלו מושכין ואלו מניחין וטפחו של זה בתוך טפחו
של זה שנאמר לפני תמיד.

4. במדבר (פרשת במדבר) פרק ד פסוק ז
(ז) ועל שלחן הפנים יפרשו בגד תכלת ונתנו עליו את הקערת
ואת הכפת ואת המנקה ואת קשות הנסך ולחם התמיד עליו
יהיה:

5. רש"י הירש במדבר (פרשת במדבר) פרק ד פסוק ז
(ז) ולחם התמיד עליו יהיה. בדרך כלל "כל המקודש בכלי פסול
ביוצא" ... כל מה שנתקבל בכלי קודש לצורך המקדש, הרי הוא
נפסל עם צאתו מתחום המקדש. אך הלחם שעל השולחן
שומר על יחסו ההדוק אל המקדש, וגם בשעת מסע אין הוא
נפסל ביוצא

6. מורה נבוכים חלק ג פרק מה
אבל השולחן ושיהא עליו לחם תמיד, איני יודע לכך טעם, ולא
מצאתי עד כה לאיזה דבר אייחסהו.

ראו חיבתכם לפני המקום

7. תלמוד בבלי מסכת יומא דף כא עמוד א
דאמר רבי יהושע בן לוי: נס גדול היה נעשה בלחם הפנים,
סלוקו כסדורו (כשמסלקין אותו עדיין הוא חם), שנאמר לשום לחם
חם ביום הלקחו (שהוא חם ביום שנלקח משם).

8. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף צו עמוד ב
מכלל דשלחן בר קבולי טומאה הוא? כלי עץ העשוי לנחת הוא,
וכל כלי עץ העשוי לנחת אין מקבל טומאה, מאי טעמא? דומיא
דשק בעינן, מה שק מטלטל מלא וריקן, אף כל מטלטל מלא
וריקן! שלחן נמי מטלטל מלא וריקן; כדריש לקיש, דאמר ר"ל,
מאי דכתיב: על השלחן הטהור? טהור - מכלל דאיכא טמא?
(והא עשוי לנחת שאין מגביהין אותו ואינו דומיא דשק). אלא, מלמד
שמגביהין אותו לעולי רגלים ומראין בו לחם, ואומרי' להם: ראו
חיבתכם לפני המקום; כדברי רבי יהושע בן לוי, דאמר רבי
יהושע בן לוי: נס גדול נעשה בלחם הפנים, סילוקו כסידורו,
שנאמר: לשום לחם חם ביום הלקחו.

9. תלמוד בבלי מסכת יומא דף נד עמוד א
אמר רב קטינא: בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגלילין להם
את הפרוכת, ומראין להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה,
ואומרים להן: ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה.

10. משנה מסכת אבות פרק ה משנה ה
עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש לא הפילה אשה
מריח בשר הקדש ולא הסריח בשר הקדש מעולם ולא נראה

זבוב בבית המטבחים ולא אירע קרי לכהן גדול ביום הכפורים
ולא כבו גשמים אש של עצי המערכה ולא נצחה הרוח את עמוד
העשן ולא נמצא פסול בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים
עומדים צפופים ומשתחווים רווחים ולא הזיק נחש ועקרב
בירושלים מעולם ולא אמר אדם לחברו צר לי המקום שאלין
בירושלים:

11. שפת אמת ויקרא פרשת אמור שנה תרמג
ואמרו חכמים שהגבי' השלחן ברגלים ואמר להם ראו חיבתכם
לפני המקום שסילוקו כסידורו חם ביום הלקחו כו'. ויש להבין
מה חיבה יש בנס זה.

כנגד שבטי ישראל

12. ויקרא (פרשת אמור) פרק כד פסוק ו
(ו) ושמרת אותם שפתיים מערכות שש המערכת על השלחן הטהור
לפני ה':
אבן עזרא
(ו) שתיים מערכות במספר השבטים כסוד האפוד והחשן,

13. שמות (פרשת תרומה) פרק כה פסוק ל
ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד:

14. שמות (פרשת תצוה) פרק כה פסוק כט
(כט) ונשא אהרן את שמות בני ישראל בחשן המשפט על לבו
בבוא אל הקדש לזכרן לפני ה' תמיד:

15. ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה כז
והמצוה הכ"ז היא שצונו להשים לחם הפנים לפני י"י תמיד והוא
אמרו (תרומה כה) ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד.

16. רמב"ן שמות (פרשת תרומה) פרק כה פסוק ל
ור"א אמר שנקרא לחם פנים בעבור לפני תמיד. ועל דרך
האמת כי תבין מלת לפני, תבין שמו וסודו, כי בעבור היותו כן
היה מונח בצפון, כי ברכת ה' היא תעשיר (משלי י כב), כענין
שנאמר (לעיל כ כ) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך
וברכתיך. וכבר רמזתי בו (שם ג):

עניין הלחם

17. דברים (פרשת עקב) פרק ח פסוק ג
(ג) ויענך וירעבך ויאכלך את הקמח אשר לא ידעת ולא ידעון
אבותיך למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על
כל מוצא פי ה' יחיה האדם:

18. נחל קדומים דברים פרשת עקב אות ה (החיד"א),
(ה) כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם. היא הנשמה כי אינה
חיה מהגשמות וכמו שחקרו הפלוסופים שאנו רואים שאם יאכל
אדם חי ומתקיימת הנשמה ואם אינו אוכל מת ואיך הנשמה
חיה מהמאכל הגשמי והיא אינה נזונת ממנו אך היא נזונת
מהרוחניות שע"י הברכה נזונית הנשמה וז"ש כי לא על הלחם
לבדו יחיה האדם שהיא הנשמה כי היא אינה חיה בדבר גשמי
אך הענין הוא כי ע"י הברכה נזונית הנשמה וזהו על כל מוצא
פי ה' יקבנו והאלקים אנה לידו הברכה וזו היא מזון שבנפש וגם
דיש רוחניות במאכל וזה נמשך ע"י שהקב"ה בבריאת העולם
גזר כן בריאת אדם וכל הצומח והדומם ומאותו כח נמשך
רוחניות לכל דבר וזה הרוחניות הולך לנשמה וז"ש כי על מוצא
פי ה' מהרוחניות הנמשך תחיה כל נשמה זה תורף דברי רבינו
האר"י זצ"ל בקצור נמרץ:

18. רמב"ן שמות (פרשת תרומה) פרק כה פסוק כד
וכן הדבר, שזה סוד השולחן, כי ברכת השם מעת היות העולם
לא נברא יש מאין, אבל עולם כמנהגו נוהג, דכתיב (בראשית א
לא) וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. אבל כאשר

רק להזהר שטבעיו ישארו בקדושתם וטהרתם, להשמר מקלוקל.

המקלל לא היה יכול לחוש את החיבה ממילא לא זכה לברכה

23. ויקרא (פרשת אמור) פרק כד פסוק י' - יב
(י) ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי בתוך בני ישראל וינצו במחנה בן הישראלית ואיש הישראלי: (יא) ויקב בן האשה הישראלית את השם ויקלל ויביאו אתו אל משה ושם אמו שלמית בת דברי למטה דן: (יב) ויניחיהו במשמר לפרש להם על פי ה':

24. רש"י ויקרא (פרשת אמור) פרק כד פסוק י'
(י) ויצא בן אשה ישראלית - מהיכן יצא, רבי לוי אומר מעולמו יצא. רבי ברכיה אומר מפרשה שלמעלה יצא. לגלג ואמר ביום השבת יערכנו, דרך המלך לאכול פת חמה בכל יום, או שמא פת צוננת של תשעה ימים, בתמיה.

25. אמרי אמת ויקרא פרשת אמור שנה תרצב
ויצא בן אשה ישראלית וגו' בתוך בני ישראל וברש"י מפרשה שלמעלה יצא לגלג ואמר ביום השבת יערכנו דרך המלך לאכול פת חמה בכל יום שמא פת צוננת של תשעה ימים, והלא הלחם היה חם ומה שאל הרשע, ומוכרח מזה שלא כל אחד הרגיש החמימות ורק כפי מה שהיתה חמימות אצל כל אחד בתוכו כך היה מרגיש והרשע הזה לא הרגיש, המגדף היתה בו קרירות, צינון, הוא היה מקולקל ולא התעורר בו החשק ולכן לא ראה החמימות ולא הרגיש בה, הוא ראה שהלחם צונן, הוא היה מנותק מהשורש,

הדרך לשמור על החומר - בראתי לו יצר הרע בראתי תורה תבלין
26. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ל עמוד ב
ת"ר: ושמתם - סם תם, נמשלה תורה כסם חיים; משל, לאדם שהכה את בנו מכה גדולה והניח לו רטיה על מכתו, ואמר לו: בני, כל זמן שהרטיה זו על מכתך, אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך, ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואין אתה מתיירא, ואם אתה מעבירה הרי היא מעלה נומי; כך הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל: בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה - אין אתם נמסרים בידו, שנאמר: הלא אם תטיב שאת, ואם אין אתם עוסקין בתורה - אתם נמסרים בידו, שנא': לפתח חטאת רובץ

27. דף על הדף מסכת קידושין דף ל עמוד ב
אדמו"ר הלב שמחה ז"ל ה' מרגלא בפיו, שכמו שתבלין מהפך ממר למתוק ומתפל בלי טעם לערב לחיך, כן התורה מהפכת ומעלה דברי גשם וחומר, להתקדש בדברי רשות לשם שמים.

משמעות נס פורים

28. תלמוד בבלי מסכת שבת דף פח עמוד א
ויתיבבו בתחתית ההר, אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא: מלמד שכפה הקדוש ברוך הוא עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב: מכאן מודעא רבה לאוריינתא. אמר רבא: אף על פי כן, הדור קבלוה בימי אחשוורוש (מאהבת הנס שנעשה להם).

29. גר"א על דרך הפשט אסתר פרק א פסוק ב
אך הנס הוא בהסתר פנים כלומר שסיבב לעשות בדרך הטבע ולא כמו שהיה במצרים ביד חזקה ובזרוע נטויה

30. מדרש משלי (בובר) משלי פרק ט פסוק ב
אף ערכה שלחנה. שערכה לה שלחן בעולם הזה ובעולם הבא, ואי זה, זה שם טוב שקנתה לה בעולם הזה ובעוה"ב, שכל המועדים עתידים בטלים, וימי הפורים [אינם בטלים לעולם, שנאמר וימי הפורים] האלה לא יעברו מתוך היהודים (אסתר ט כח).

יהיה שם שרש דבר תחול עליו הברכה ותוסיף בו, כאשר אמר אלישע הגדי לי מה יש לך בבית (מ"ב ד ב), וחלה הברכה על אסוך שמן ומלאה כל הכלים, ובאליהו כד הקמח לא כלתה וצפחת השמן לא חסר (מ"א יז טז). וכן השולחן בלחם הפנים, בו תחול הברכה, וממנו יבא השובע לכל ישראל. ולכך אמרו כל כהן שמגיעו כפול אוכל ושבע

19. ספר החינוך פרשת תרומה מצוה צז
משרשי המצוה. שציונו האל ברוך הוא מצוה תמידית בלחם לפי שבו יחיה האדם, ועל כן צריך אליו להיות הברכה מצויה בו תמיד, ומתוך עסקנו בו לקיים עליו מצות השם יתברך יהיה הרצון והברכה חלים עלינו ויתברך במעינו, כי בכל שעושה בו האדם רצון השם יתברך בו הוא מתברך, ולפי כל ענין וענין שישים מגמת פניו ומחשבותיו ועסקיו בדבר מצוה לפיהן מעין הברכה נובע עליו. וכן מצאתי להרמב"ן ז"ל, וכעין מה שאמרו זכרונם לברכה [ראש השנה דף ט"ז ע"א] הביאו לפני עומר בפסח כדי שיתברכו לכם תבואה שבשדות, נסכו לפני מים בחג כדי שיתברכו לכם גשמי שנה, תקעו לפני שופר של איל כדי לזכור עקדת יצחק. ועל הלחם הזה בעצמו אמרו [יומא דף ל"ט ע"א] כי מפני שהוא תשמיש המצוה ובו נעשה רצון האל, היתה הברכה דבקה בו ביותר, וכל אחד מן הכהנים שהגיע לו ממנו כפול היה שבע.

20. דעת חכמה ומוסר חלק א מאמר כב
ומתגלה לנו סוד גדול מדברי הרמב"ן, דלכאורה לפי הבנתנו ענין הנס באסוך השמן ה' ע"י אלישע, דהוא עשה הנס ועל ידו נתהווה, והשמן לא ה' כ"א לסימן בעלמא; אבל מד' הרמב"ן מתבאר שכל הנס נתהווה ע"י המעט שמן שה' שם, וכאילו שהנס נתהווה בלעדי אלישע, דע"י שורש דבר לבד כבר חלה הברכה ותוסף בו, דסוד כזה הוא בטבע שהטבע עצמו בלי שום דבר כבר חלה בו הברכה ואינו אפס לעולם; ואין חילוק בין קודם היצירה לאחר היצירה רק בזה, שקודם היצירה היתה היצירה יש מאין ולאחר היצירה אין כבר יש מאין, אבל כשיש גם רק שורש דבר בלבד כבר חלה הברכה ואינו אפס לעולם. דכל כך השפעה קדושה וכל טוב ישנו בטבע לבד, דאם רק יש שורש דבר של טבע ישנה ברכה בלי סוף וגבול שלא תכלה, והנס אצל אלישע ה' מפך השמן עצמו, דמעט שמן פשוט מכיל ברכה בלי קץ, ומלא את כל הכדים כלי אחר כלי, עד שכלו הכדים והשמן לא אפס, כל כך קדושה אצורה בטבע. ומה שאצלנו "אפס השמן" הוא מסוד הקללה, דמצד הטבע עצמו לא ה' כלה לעולם, ורק משום הקללה של "וקוץ ודרדר תצמיח לך" [בזעת אפיך תאכל לחם] (בראשית ג. יט) - מחמת זה אפס אצלנו.

21. דעת חכמה ומוסר חלק א מאמר כב
סוד המשכן שממנו יצא שפע של ברכה לכלל ישראל, סוד זה ה' בעציו עמודיו ואדניו, היינו בטבעיו הפשוטים. דכל העבודה שה' במעשה המשכן היתה העמדת הטבע על מתכונתה כמו שה' בשעת היצירה, ז"א להסיר הקללה שרבעה על הטבע ע"י החטא, וכשמעמידים הטבע על מדרגתה כבששת ימי בראשית אז בשורש דבר של טבע פשוט ישנו הסוד של השפעה וברכה עד אין קץ.

22. דעת חכמה ומוסר חלק א מאמר כב
ומזה תצא לנו הערה נוראה, דאם משכן שאינו כ"א טבע לחוד ואינו כ"א "שורש דבר", ורק שהוסרה ממנו הקללה, מכיל הוא כבר קדושה עד אין שיעור, וטבע לבד הוא כבר "אין סוף", - מי יוכל להשיג אותה השראת השכינה שמכיל האדם שהוא "בצלמנו כדמותנו", דזה הריהו כבר יותר מ"שורש דבר" גרידא. ונמצא שהאדם עצמו מבלי שיעשה דבר, בטבעיו לבד, יוכל לזכות לכל שלמותו, וכל עבודת האדם קלה היא באמת, שהיא

